

European Society of Criminology conference -
Vilnius, Lithouwen

Stephanie Rap

Dit jaar werd de 11e editie van de jaarlijkse *European Society of Criminology* conferentie gehouden in Vilnius, Litouwen. Het was voor het eerst dat de conferentie werd gehouden in een stad zover oostwaarts in Europa. Voor alle criminologen dus een mooie gelegenheid om de hoofdstad van deze Baltische staat te gaan verkennen. Opmerkelijk wapenfeit is dat Litouwen met haar 3,5 miljoen inwoners zo'n 50 universiteiten en hoge scholen kent. Een land dat zich in zijn ontwikkeling dus richt op educatie. De (economische) ontwikkeling is ook goed waar te nemen in de straten van Vilnius. Naast de vele smalle straatjes in het historische centrum, vormt de *Gedimino Prospektas* de hoofdstraat van de stad. In deze straat is de nieuw verworven welvaart goed te zien, in luxe designerwinkels voor goedbedeelde Litouwers. Maar voor een land met een BNP dat 20 keer in dat van Nederland past, is deze straat geen winkelgebied voor de gemiddelde Litouwer. Behalve dan op donderdagavond wanneer er een uitgebreide markt met streekproducten, lokale gerechten en warme sokken, jassen en bontmutsen wordt gehouden.

Het thema van de conferentie dit jaar was: *'Rethinking Crime and Punishment in Europe'*. Dit thema werd door de vele deelnemers uit de Oost-Europese en Baltische staten aangegrepen om vanuit hun specifieke achtergrond, op historisch, cultureel en economisch gebied, hun licht te laten schijnen op criminaliteit en de reacties daarop. De keuze van de organisatie om een groot aantal plenaire sprekers uit te nodigen uit dit deel van Europa was erg interessant. We hebben bijvoorbeeld geleerd dat relatief veel meer moorden worden gepleegd in de Baltische staten dan in andere Europese landen. Verder blijkt het *dark number* in de Oost-Europese landen veel groter dan in West-Europa te zijn doordat minder mensen aangifte doen wanneer zij slachtoffer zijn van criminaliteit. Maar ook blijkt dat voorwaardelijke gevangenisstraffen veelvuldig worden toegepast, of dat het aantal veroordeelden dat een gevangenisstraf krijgt in Finland drastisch is verminderd de afgelopen decennia. Zulke ervaringen in Oost-europa leren ons op een andere manier tegen criminaliteit en de reacties daarop aankijken.

De manier van denken over criminaliteit en de aanpak daarvan heeft in Oost-Europa ook te maken met de historische ontwikkelingen in deze regio. Decennia van onderdrukking en overheersing door andere landen, een veel minder hoge welvaartsstand met nog steeds een hoge mate van werkloosheid en een andere culturele en etnische samenstelling van de bevolking hebben er toe geleid dat 'crime and punishment' een andere invulling en betekenis hebben in de landen ten oosten van ons. Er worden nog steeds relatief veel gevangenisstraffen uitgedeeld en re-integratie in de samenleving na een detentiestraf is een onderwerp dat verder ontwikkeld zal moeten worden. Maar ontwikkelingen gaan erg snel in deze landen, vooral gelet op het feit dat het nog maar amper 20 jaar onafhankelijke staten zijn.